

Geduld loont bij GC De Haar

Bruno Steensels' ontwerp komt eindelijk tot bloei

Zestien jaar geleden tekende de Belgische golfbaanarchitect Bruno Steensels het ontwerp voor de uitbreiding en vernieuwing van Golfclub De Haar. Na jaren van overleg met instanties is de realisatie dan eindelijk begonnen. Fase 1 is inmiddels opgeleverd, fase 2 en 3 volgen in 2020. We spraken Steensels op de golfbaan en vroegen hem naar zijn kijk op dit bijzondere project.

Auteur: Nino Stuivenberg

Het is eind oktober als we in Haarzuilens, nabij Utrecht, de parkeerplaats van golfclub De Haar op draaien. Deze baan ligt in de achtertuin van kasteel De Haar en wordt omgeven door tal van monumentale bomen. De huidige baan is in 1974 geopend en telt negen holes. Al sinds het begin van deze eeuw zijn er plannen om het aantal holes te verdubbelen van negen naar achttien. De golfclub schreef destijds een ontwerpwedstrijd uit, waarbij twee golfbaanarchitecten hun plan konden indienen voor deze uitbreiding. Een commissie van liefst 21 mensen moest haar fiat geven voor het definitieve ontwerp. Ze kozen uiteindelijk voor dat van Bruno Steensels van MasterGolf International. Steensels is een bekende naam in de golfwereld. De Belg heeft inmiddels ruim dertig jaar ervaring als golfbaanarchitect en heeft in die

tijd een uitgebreid cv opgebouwd met meer dan tachtig projecten. In Nederland ontwierp Steensels onder meer The International in Badhoevedorp, de baan die dit jaar gastheer was van het honderdste KLM Dutch Open. Ook ontwierp hij banen als de Edese Golf Club Papendal (negen holes uitbreiding) en Herkenbosch. Over twee jaar, als de volledige realisatie voltooid is, kan Golfclub De Haar aan dat lijstje referenties toegevoegd worden.

Terug in de tijd

Wie denkt dat Steensels ieder project aanpakt, heeft het mis. Hij heeft meerdere voorwaarden, waarvan ruimte de belangrijkste is, zo legt hij uit. 'Ik begin alleen aan een nieuw ontwerp als de golfbaan voldoende ruimte heeft om uit te breiden', aldus Steensels. 'Als het gebied te klein

6 min. leestijd

de realisatie tot 2018 op zich wachten. Bij Steensels' ontwerp van De Haar speelden verschillende factoren een rol. De Haar ligt in het Zuiderpark, ontworpen door de bekende tuinarchitect Hendrik Copijn. Het is een hele uitdaging om in een historisch park een golfbaan aan te leggen, weet Steensels inmiddels. 'Je krijgt dan te maken met de monumentenzorg. Er is hier een specialist langs geweest die een verslag heeft opgesteld van de Copijn-stijl, zodat wij daar niet te ver van zouden afwijken. Dat leverde wat restricties op. Uiteindelijk hebben we de aslijnen in de routing van de holes verwerkt en de hoogteverschillen van het park trekken we door. Buiten het park is het grondverzet minimaal gebeven. We konden dus niet alles doen, maar desalniettemin maken we er iets moois van.'

Bewogen project

Toen het ontwerp eenmaal goedgekeurd was, kwam de volgende stap: bomenkap om ruimte vrij te maken. Bij elke boom moest met Natuurmonumenten gekeken worden of deze wel gekapt mocht worden. Een tijdrovend proces dat jaren geduurd heeft. Bij bomen met een vogelnest erin mag immers niet gewerkt worden. En dan waren er nog de dierenwerkgroepen: eerst moest gedacht worden aan vlermuizen, daarna aan de kamsalamander. De kamsalamander verhuist jaarlijks van de zomer op de winter; daarom moeten er maatregelen genomen worden in de vorm van een afscheiding. Omdat de golfclub deze afscheiding net te laat plaatste, moest er een jaar extra gewacht worden met enkele werkzaamheden. Telkens weer moest het ontwerp in de openingsfase herzien worden, vertelt Steensels. 'We hebben veel moeten schuiven van links naar rechts om bijvoorbeeld extra bomen te kunnen sparen. Al met al is de routing hier wel vijftien keer veranderd. In een volgend leven wil ik een havik zijn', grapt hij er zelf over.

Het mag duidelijk zijn: het was een lange weg om het ontwerp en de natuur met elkaar te combineren. In het huidige ontwerp is dat toch gelukt. Om Natuurmonumenten tegemoet te komen, zijn maatregelen genomen zoals het inzaaien van bloemrijk grasland en het plaatsen van extra vogelkasten. 'We hebben heel veel geduld nodig gehad', erkent Steensels. 'Voor mij was het ook bijzonder. Het oorspronkelijke ontwerp dateerde van zestien jaar geleden. Intussen veranderen ook je eigen visie en stijl. Maar dat maakt het juist interessant; dit is een heel bewogen project.' Des te mooier is het ook

is, trek ik de rode kaart. Je hebt dan namelijk meer kans op gevaarlijke zones en als er uiteindelijk iets misgaat, is het altijd de fout van de architect.' Bij De Haar was er ruimte voldoende, waardoor Steensels de opdracht graag aanging. Daarvoor moeten we wel even terug in de tijd, want zijn eerste ontwerp voor de uitbreiding van GC De Haar is alweer zestien jaar geleden. Door jaren van gesteggel om vergunningen liet

**'We mogen
gezamenlijk fier
zijn op dit project'**

ACHTERGROND

dat de golfbaan bereid bleef om te investeren en dat het toch gelukt is om de uitbreiding te realiseren.

Rasechte parkbaan

Een extra uitdaging is dat de realisatie van Golfclub De Haar plaatsvindt in verschillende fases. De fases 1 tot en met 3 betreffen de aanleg van de nieuwe golfbaan, terwijl fase 4 – waarvan de aanvang pas later plaatsvindt – de realisatie van een nieuwe toegangsweg en nieuw clubhuis omvat. Natuurlijk is het eenvoudiger om alles in één fase te realiseren, maar dat is bij dit project niet mogelijk. Steensels: 'Je hebt hier natuurlijk te maken met de bestaande negen holes; deze worden volledig herbouwd. Daarnaast leggen we negen extra holes aan. In de tussentijd moeten er altijd negen holes bespeelbaar blijven, dus qua planning moet alles perfect in elkaar overlopen.' Op het moment van schrijven is fase 1 afgerond; deze holes gaan medio december open. De aanleg van fase 2 is net van start gegaan. Als ontwerper kan Steensels de nieuwe golfbaan De Haar natuurlijk als geen ander karakteriseren. Hij omschrijft de baan als 'een rasechte parkbaan'. 'Het is geen pure bosbaan meer, laat dat duidelijk zijn. In een bos heb je meer wilde natuur, terwijl hier alles strak onderhouden wordt. Wel is er verschil tussen de verschillende holes. Alle holes binnen de krakelingen kun je zien als parkbaan, die daarbuiten als bos, en de vier holes daar weer buiten als open landschap.' Al met al omvat de golfbaan zo'n zestig hectare. De Haar ligt op zware grond en alle fairways worden opgebouwd met zand. Dat zand wordt in twee lagen aangebracht. De combinatie moet ervoor zorgen dat de nieuwe fairways straks van hoge kwaliteit zijn. 'Hopelijk

Goede samenwerking

Ook aannemer HGM en de andere partijen laten zich tevreden uit over de onderlinge samenwerking. 'Het spectaculaire ontwerp van Steensels is een aanwinst voor de golfbaan', stelt Jan van Mondfrans. Hans Schaap van aannemer HGM is al even positief: 'Het beeld van Golfclub De Haar, midden in het monumentale bos, is heel speciaal. Nu de realisatie op gang komt, wordt de baan met de dag mooier. Zeker met de huidige herfstkleuren levert dat prachtige plaatjes op.' Verder is beregeningsbedrijf Smits bij het project betrokken; zij werken direct in opdracht van De Haar.

zijn ze na de oplevering altijd bespeelbaar', zegt Steensels. Voor de grassoort is de keuze gevallen op Barenbrug RPR, fijnbladig Engels raaigras voor de fairways en semi-rough. Ook alle greens zijn straks volledig nieuw; alle achttien worden ze opnieuw aangelegd en ingezaaid met een combinatie van roodzwenk en gewoon struisgras.

Drie kapiteins

Een bijzonderheid aan de uitbreiding van golfbaan De Haar is dat Bruno Steensels niet de enige architect is. Ook Lambert Veenstra en Jan van Mondfrans zijn bij het project betrokken als adviseurs van De Haar. Elk hebben zij hun eigen specialisme. Waar Steensels zich puur focust op golftechnisch werk, kijken de andere

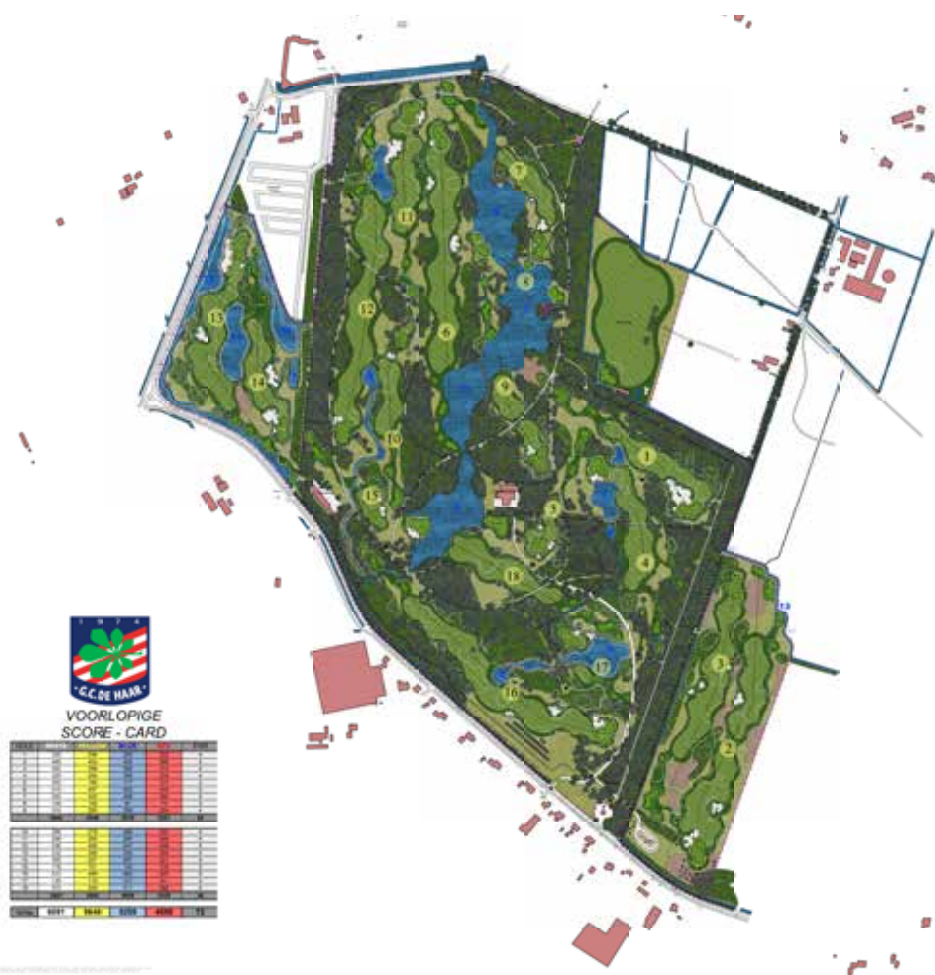
twee meer naar het cultuurtechnische aspect. Een hiërarchie tussen de drie is er niet. Steensels omschrijft het zelf als 'een schip dat bestuurd wordt door drie kapiteins'. Soms betekent dat concessies doen. Steensels werkt zelf bijvoorbeeld graag volgens USGA-specificaties, maar hier is in samenspraak besloten om dat niet te doen. Hij benadrukt daar ook geen moeite mee te hebben. Ook over de samenwerking met de aannemer, de Hollandsche Greenkeeping Maatschappij (HGM), is Steensels positief. 'Ik ken Hans Schaap [de oprichter van HGM, red.] al lang; onze samenwerking gaat jaren terug. HGM doet het werk goed en zij zijn bovendien erg soepel om mee te werken. Voor hen is het ook geen makkelijke klus om een bestaande baan in fases te renoveren, maar dat gaat ze goed af.'

Nu de realisatie van De Haar begonnen is, bezoekt Steensels de baan eenmaal per week. Hij bekijkt dan met het team de vorderingen, de *sloping*, de greens en bunkers en de zaailijnen. Voor een architect is het altijd interessant om een ontwerp tot leven te zien komen, vertelt Steensels. 'Ik controleer het uitvoerende werk. Natuurlijk weet je in theorie precies wat je tekent, maar in de praktijk kan dat soms net anders uitpakken, zeker als jouw ontwerp reeds enkele jaren oud is. Je hebt altijd wat speling. Op locatie werk je dan aan de finishing touch, waarmee alles netjes afgerond wordt.'

Leerschool

Het interview met Bruno Steensels nemen we af in het clubhuis, dat pal aan de drivingrange ligt. Over een paar jaar is het beeld hier compleet anders. De drivingrange wordt namelijk verplaatst van de noord- naar de oostzijde van de golfbaan. Als er voldoende budget is, komt er in fase 4 ook een volledig nieuw clubhuis en wordt het oude afgebroken. De baan wordt immers flink uitgebreid en op de nieuwe locatie blijft het clubhuis het hart van de golfbaan. Het duurt nog even voor het zover is: de oplevering van de golfbaan wordt eind 2020 – eindelijk – verwacht. Steensels kijkt ernaar uit. 'Het is een hele klus om onze planning te handhaven, maar we komen eruit! Dit project is een prachtige leerschool voor alle betrokkenen en zeker ook voor mij als architect. We mogen er gezamenlijk fier op zijn', besluit de Vlaming.

'De Haar wordt een rasechte parkbaan'

Be social

Scan of ga naar:

www.greenkeeper.nl/article/31622/geduld-loont-bij-gc-de-haar